

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 3, Sayı: 10, Aralık 2017, s. 422-434

Ayhan YALÇINSOY

Dicle Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, ayhanyalcinsoy@gmail.com

YAŞAM DOYUMU, KAYGI VE MOTİVASYON İLİŞKİSİ İLE İLGİLİ ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: DİCLE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ ¹

Özet

Dünyada yaşanan sosyo-politik değişime bağlı olarak ortaya çıkan kaotik atmosfer tüm dünya ile birlikte ülkemiz bireylerini de etkilemektedir. Bu çerçevede, özellikle gençlerin gelecekle ilgili kaygı yaşamaları muhtemeldir. Bu durumun, gençlerin motivasyonlarını da olumsuz şekilde etkileyebilme potansiyeline sahip olduğu da söylenebilir. Sürekli kaygı (trait anxiety) geleceğe yönelik hissedilen ve bireyin kaygı yaşantısına olan yatkınlığıdır. Bu kaygı türü bireyin o içinde bulunduğu durumdan bağımsız olarak varlığını sürdürür ve bireylerin bazı davranış ve yaşantılarında ağırlığını daha çok hissettirerek yaşamın tümüne yayılır. Bu araştırmanın amacı üniversite gençliğinin yaşam doyumu, kaygı ve motivasyon düzeylerinin yanı sıra bu kavramların birbirleriyle olan etkileşim düzeylerini incelemektir. Araştırma evrenini üniversite gençliği oluştururken, örneklem olarak Dicle Üniversitesi öğrencileri seçilmiştir. Araştırmanın verileri öğrencilere yapılan anket yardımıyla elde edilmiştir. Araştırmada analiz yöntemi olarak ANOVA, T-testi, korelasyon, regresyon kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, yaşam doyumu, kaygı ve motivasyonla ilgili anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Doyumu, Kaygı, Motivasyon, Üniversite Gençliği

¹Alanya Alaattin Keykubad Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenen II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulmuştur.

**A RESEARCH ON UNIVERSITY YOUTH RELATED TO LIFE SATISFACTION,
ANXIETY AND MOTIVATION: THE CASE OF DICLE UNIVERSITY**

Abstract

The chaotic atmosphere resulting from socio-political change in the world affects our country's individuals as well as the whole world. In this context, it is probable that the young people are concerned about the future. It can also be said that this situation has the potential to negatively influence the motivation of young people. Trait anxiety is the tendency towards the future and the individual's anxiety. This type of anxiety continues to exist independently of the individual in which he or she is present and spreads to the whole of life, making the individual feel more weight in certain behaviors and experiences. The aim of this research is to examine the level of life satisfaction, anxiety and motivation of university youth as well as the interaction levels of these concepts with each other. While the population of research was formed by university youth, Dicle University students were selected as a sample. The data of the study were obtained by the questionnaire to the students. ANOVA, T-test, correlation, regression were used as the analysis method in the study. As a result of the research, meaningful results related to life satisfaction, anxiety and motivation have been reached.

Keywords: Life Satisfaction, Anxiety, Motivation, University Youth

Giriş

1. Yaşam Doyumu

Yaşam doyumu, insanın mutluluğu ile alakalı kavramların bireyin düşünce ve duygularındaki iyi oluşun bilişsel olarak değerlendirilmesi olarak ifade edilmektedir. Bu değerlendirme, olaylara gösterilen duygusal tepkileri ve doyumun bilişsel değerlendirmesini kapsamaktadır (Çivitci, 2012; Tuzgöl Dost, 2007). Başka bir ifadeyle yaşam doyumu, kişinin yaşamına nasıl baktığı ya da yaşamının ne kadar iyi olduğuna dair bilişsel değerlendirmesidir (Şimşek ve Aktaş, 2014: 124).

Her birey için yaşam doyumu ne istediği ile neye sahip olduğunun karşılaştırılması sonucunda ortaya çıkmaktadır (Akgündüz, 2013: 183). Yaşam doyumu bireyin kendi seçimi olan ölçütlere göre yaşamının niteliği hakkında yapmış olduğu genel bir değerlendirme olarak ifade edilebilir (Tuzgöl Dost, 2007: 133). Bu bağlamda bireyin istedikleri ile elde ettikleri arasındaki uyum yaşam doyum düzeyini belirlemektedir. Diener ve Lucas'a (1999) göre, yaşam doyumu mevcut yaşamdan doyum, yaşamı değiştirme isteği, geçmişten doyum, gelecekte doyum ve bireyin yakınlarının o bireyin yaşamı hakkında sahip oldukları görüşleri içermektedir. Doyum alanları ise iş, aile, serbest zaman, sağlık, para, benlik ve kişinin yakın çevresi olabilmektedir (Tuzgöl Dost, 2007: 133). Bireyin bu doyum alanlarındaki doyum düzeyi genel yaşam doyum

düzeyini etkilemektedir. Dolayısıyla tüm bu alanlarda doyumunu yüksek olan bireylerin genel yaşam doyumlarının da yüksek olduğu söylenebilir (Keser, 2005: 900).

Ülkemizde yapılan çalışmalarda aile ve arkadaşlarından destek gören, fiziksel egzersizler yapan ve kendi geleceği ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olanların (Doğan, 2006: 121), ekonomik durumları iyi olanların, fiziksel görünüşlerinden memnun olanların, akademik olarak başarılı olanların, dini inançları yüksek olanların (Tuzgöl Dost, 2007: 134) yaşam doyumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda hayata iyimser ve umutla bakan bireylerin yaşam doyumlarının diğerlerinden daha yüksek olduğu ifade edilebilir (Tümkaya ve Çelik, 2011: 86). Yaşam doyumunu yüksek olan bireylerin diğerlerine oranla daha az memnuniyetsizlik yaşadığı ifade edilebilir (Diener ve Seligman, 2002: 82).

2. Gelecek Kaygısı

Kaygı (anksiyete) somut olmayan bir tehdide/tehlikeye karşı duyulan endişe duygusu olarak ifade edilebilir. Yaygın olarak görülmesi ve bazı ruhsal hastalıklara zemin hazırlaması açısından önemli ruh sağlığı problemlerinden biri olarak değerlendirilmektedir (Yeniçeri ve diğerleri, 2007: 20).

Bazı araştırmacılar orta düzeyde stres ve kaygının, kişilerin yaratıcılığını ve gelişmesini artırabildiğini ancak stresin yoğun olduğu durumda, kaygı düzeyinin yükselmesi dikkat ve yoğunlaşma ve öğrenme de azalmaya, yapılan işte yanlışlıklar yapmaya, insan ilişkilerinde bozulmaya, iş veriminde azalmaya neden olabilmektedir (Yeniçeri ve diğerleri, 2007: 20).

Teknoloji, küreselleşme ve toplumsal dinamiklerdeki değişime bağlı olarak geçmişe oranla gençlerin geleceğe yönelik planlarında daha fazla bir belirsizliğin olduğu ve daha alt yaş gruplarına doğru indiği söylenebilir. Bununla birlikte istihdam olanaklarının bireyin tek başına çözebilecek durumda olmaması da bireylerin uzun yıllar gelecek kaygısı yaşamasına neden olmaktadır (Tuncer, 2011: 935).

Tüm toplumlarda, her insan (yaşayan bir organizma olarak kabul edilen örgütler de dahil), her yaşta, her dönemde, çeşitli nedenlerle değişik düzeylerde gelecek kaygısı taşımaktadır. Türkiye’de genç nüfusun çokluğunun (22 yaş altı nüfusun toplam nüfusa oranının), iş, eğitim, sosyal, kültürel ve ekonomik imkanların sınırlı olduğunun farkında olan bireyler, eğitimlerini sürdürme, iş bulma, gelecek planları yapma gibi çeşitli konularda kaygılar taşımaktadırlar (Kurt, 2007: 205).

3. Motivasyon

Motivasyon kavramı genel anlamda kişilerin beklenti ve gereksinimlerini, hedeflerini, davranışlarını içermektedir. Motivasyon ifadesi yerine dilimizde güdülenme, isteklendirme, teşvik etme gibi ifadeler kullanılmaktadır. Bu bağlamda motivasyon kişilerin içsel enerjilerinin istenilen hedeflere yönlendirilmesi için harekete geçirilmesi olarak tanımlanabilir (Karaköse ve Kocabaş, 2006: 4). Başka bir ifadeyle motivasyon içsel ve dışsal uyarıcılar kullanılarak kişinin daha iyi performans göstermesidir (Açıkgöz, 2015: 365-366).

4. Araştırmanın Metodolojisi

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın temel amacı Dicle üniversitesine bağlı 15 fakültede eğitim gören öğrencilerin yaşam şartlarında memnuniyetliklerini, gelecekleri hakkındaki endişelerini ve çalışma sahalardaki motivasyonlarını değerlendirmelerini ortaya koymaktır. Bu amaçlara ek olarak ele alınan amaçların; öğrenci tutumlarının ders başarılarına katkı ve etkileri ortaya koymak ve etkinliğine ilişkin bilgileri tespit etmektir.

Bu araştırma kapsamında Dicle üniversitesine bağlı 15 fakültede eğitim gören öğrencilerin hayattan memnun olup olmadığını, gelecekleri için ne kadar endişelendiklerini, sonraki dönemlerde kendi iş hayatlarında başarılı olmak için motivasyonlarının nasıl etkilediğini öğrenmeyi amaçlamaktadır. Ama bu çalışma Dicle üniversite bağlı 15 fakültede öğrenim gören ve ankete katılan öğrencilerle sınırlandırılmıştır. Bu bağlamda yaşam doyumu, gelecek kaygısı ve motivasyonun öğrenci tutumlarını nasıl etkilediğini, öğrencilerin hayatları üzerindeki etkilerini ve karşılaştıkları problemlerden kaygı düzeylerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Seçilen örneklemin evrenin bütün özelliklerini yansıtacağı ve soruları cevaplandıran öğrencilerin yargı cümlelerine karşı gerekli özen ve dikkati gösterdikleri varsayılmıştır.

2.2. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmada 2015-2016 öğretim yılında Dicle üniversitesine bağlı fakültelerde okumakta olan yaklaşık 32.000 öğrenci araştırmanın ana kitlesini oluşturmaktadır. Bu öğrencilerden 3500 kişisine anket formu rastgele dağıtılmış ve analizler için toplam 2991 veri seti kullanılmıştır. Bu rakam bilimsel araştırma yöntemlerinde kabul edilebilir örneklem büyüklüğü açısından yeterli düzeydedir.

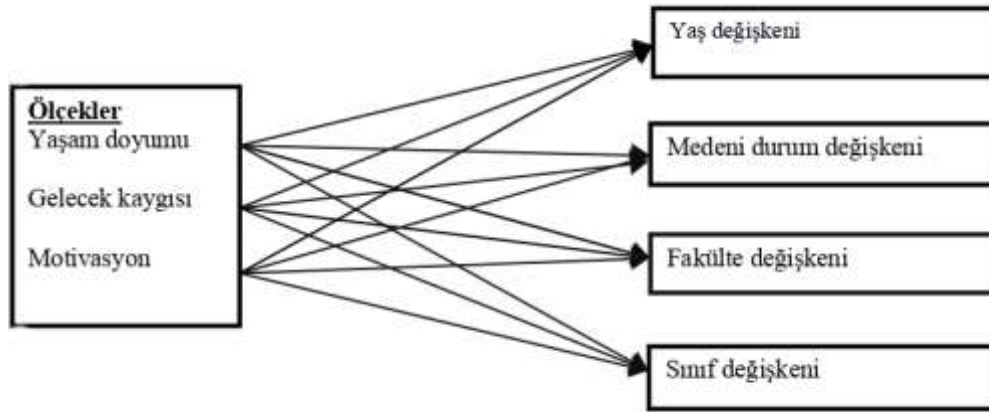
2.3. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma aşağıdaki şekilde gösterildiği gibi fizik dersi ile ilgili öğrencilerin genel düşünceleri bağlamında ölçeğin alt boyutları ile öğrencilerin akademik başarıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya yönelik araştırma modeli ve hipotezleri içermektedir.

Öğrencilerin yaşam doyumu, gelecek kaygısı, motivasyonu kapsamında tutumları ile ilgili aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

- H1: Öğrencilerin yaşam doyumları ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H2: Öğrencilerin yaşam doyumları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H3: Öğrencilerin yaşam doyumları ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H4: Öğrencilerin yaşam doyumları ile gelir düzeyi değişkeni kavramına göre farklılanmaktadır.
- H5: Öğrencilerin yaşam doyumları ile sınıf değişkeni kavramına göre farklılanmaktadır.
- H6: Öğrencilerin gelecek kaygısının yaş değişkenine göre farklılanmaktadır.

- H7: Öğrencilerin gelecek kaygısının cinsiyet değişkeni arasında bir farklılık vardır.
- H8: Öğrencilerin gelecek kaygısının medeni durum değişkeni arasında bir farklılık vardır.
- H9: Öğrencilerin gelecek kaygısının gelir düzeyi değişkeni arasında bir farklılık vardır.
- H10: Öğrencilerin gelecek kaygısının sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H11: Öğrencilerin motivasyonun yaş değişkenine göre farklılanmaktadır.
- H12: Öğrencilerin motivasyonun cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H13: Öğrencilerin motivasyonun medeni durum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H14: Öğrencilerin motivasyonun gelir düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- H15: Öğrencilerin motivasyonun sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Şekil 1: Araştırmanın Modeli

2.4. Araştırmanın Yöntemi ve Ölçüm Araçları

Araştırmada, demografik özellikleri belirlemek üzere yaş, cinsiyet, gelir düzeyi, fakülte değişkenleri kullanılmıştır.

Yaşam doyum ölçeği, Diener ve arkadaşları tarafından 1985 yılında geliştirilen YDÖ - The Satisfaction With Life Scale (SWLS) kullanılmıştır. Ölçek, likert tarzı 7 dereceli (1: kesinlikle katılmıyorum - 7: Kesinlikle katılıyorum) 5 maddeden oluşmaktadır. Diener ve arkadaşları orijinal çalışmada ölçeğin güvenilirliğini $\alpha = 0.87$ olarak, ölçüt bağımlı geçerliliğini ise 0.82 olarak bulmuşlardır. Ölçek Yetim (1993) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Bu çalışmada ölçeğin güvenilirliği ($\alpha = 0.86$) ve test-tekrar test güvenilirliği 0.73 olarak bulunmuştur. Yaşam doyumu ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 35, en düşük puan ise 5'tir. Ölçekten alınan puanın düşük olması yaşam doyumunun düşük olduğunun göstergesi olarak kabul edilmektedir. Ölçek için yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach Alpha katsayısı 0.82 olarak bulunmuştur

Durumluk-Süreklilik Kaygı Ölçeği 1964 yılında Spielberger ve Gorsuch tarafından geliştirilmeye başlanmış, normal ve normal olmayan bireylerdeki sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması ve standardizasyonu 1974-1977 yıllarında Öner ve Le Compte tarafından yapılmıştır. Yapılan çalışma öğrencilerin gelecek kaygılarını belirlemeyi amaçladığından bu çalışmada Ölçeği'nin sadece Sürekli Kaygı Ölçeği kısmı kullanılmıştır. Ölçek için yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach Alpha katsayısı 0.84 olarak bulunmuştur

Motivasyon Ölçeği, Semerci, Çetin (2010) Başarı Odaklı Motivasyon (BOM) Ölçeğinin Geliştirilmesi, e-Journal of New World Sciences Academy, 2010, Volume: 5, Number: 4, Article Number: 1C0261, Cronbach Alpha=0,67) tarafından geliştirilen ölçekten alınmıştır. Ölçek için yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach Alpha katsayısı 0.83 olarak bulunmuştur

Araştırma anketinin güvenilirlik düzeyi (cronbach's alfa) katsayısının 0,74 olduğu tespit edilmiş, kullanım açısından yüksek güvenilirlikte olduğu görülmüştür.

2.5. Verilerin Analizi

Veri analizinde öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini anlamak üzere Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılmıştır. Her iki ölçeğinde Skewness (0,593) ve Kurtosis (-0,503) değerleri +1 ve -1 aralığında olduğu yani normal dağılım sergilediği tespit edilmiş ve parametrik test tekniklerinin uygulanması kararlaştırılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, araştırmanın amacı doğrultusunda tanımlayıcı istatistikler frekanslar, yüzdeler, ortalamalar, bağımsız Örneklem t testi ve Tek Yönlü Anova analizlerinden faydalanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi, katılımcıların her bir soruya verdikleri cevapların toplam puanları üzerinden yapılmış olup, istatistikî anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

2.6. Bulgular ve Yorumları

Öncelikle araştırmaya katılanların demografik özelliklerini tespitine yönelik olarak yöneltilen yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, çalışma süresi ve görev unvanı sorularına verilen cevapların ve sayılarını tespit etmek amacıyla frekanslar alınmış ve yüzdelerle yorumlanmıştır.

Tablo 1'de görüldüğü üzere katılımcıların büyük çoğunluğunun %56,5(1690) oranla erkeklerden oluştuğu, %92,5(2768)'inin bekâr olduğu, %66,7(1996)'sinin 21-25 yaş aralığında olduğu, okuduğu sınıfın %33,2 (993)'sinin 4 sınıf olduğu ve fakültesinin %12,2(366) oranla ilahiyat fakültesi olduğu görülmektedir.

Tablo 1: Demografik Değişkenlerin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	n	%	Fakültesi	n	%
Kadın	1301	43,5	Tıp Fakültesi	330	11,0
Erkek	1690	56,5	Mühendislik Fakültesi	210	7,0
Okuduğu sınıfı	n	%	Eğitim Fakültesi	320	10,7
1 sınıf	402	13,4	İİBF	199	6,7
2 sınıf	526	17,6	Hukuk Fakültesi	190	6,4
3 sınıf	816	27,3	Diş Hekimliği Fakültesi	200	6,7
4 sınıf	993	33,2	Mimarlık Fakültesi	200	6,7

Yaşam Doyumu, Kaygı ve Motivasyon İlişkisi İle İlgili Üniversite Gençliğine Yönelik Bir Araştırma: Dicle Üniversitesi Örneği

Diğer	254	8,5	Ziraat Fakültesi	244	8,2
Yaş Aralığı	n	%	Veterinerlik Fakültesi	200	6,7
17-20	694	23,2	MYO	219	7,3
21-25	1996	66,7	Edebiyat Fakültesi	113	3,8
26-30	257	8,6	İlahiyat Fakültesi	366	12,2
31'den fazla	43	1,4	Eczacılık Fakültesi	100	3,3
Medeni Durum	n	%	Sağlık YO	100	3,3
Evli	223	7,5			
Bekar	2768	92,5			
Toplam	2991	100,0	Toplam	2991	100,0

2.6.1. Demografik Değişkenlerin Etkileri

Demografik faktörlerin, araştırma değişkenlerini farklılaştırıp farklılaştrmadığını ortaya koymak amacıyla cinsiyet ve medeni durumla ilgili tek yönlü varyans (t testi) ve yaş aralığı, çalışma süreleri, görev unvanları ve öğrenim durumları gibi 3 ve yukarı değişkene sahip parametreler için Anova (F) tekniği uygulanmıştır.

Tablo 1: Cinsiyet değişkenine göre farklılık olup olmadığı testi

Değişkenler		Ortalama	Standart Sapma	t	df	p
Gelecek Kaygısı	Kadın	3,114	0,793	-3,497	2989	0,000
	Erkek	3,221	0,858	-3,533	2891,027	0,000
Motivasyon	Kadın	3,059	0,689	-5,016	2989	0,000
	Erkek	3,192	0,739	-5,061	2881,578	0,000

Yapılan analizler sonrası cinsiyet değişkenine göre gelecek kaygısı ve motivasyonun %95 güvenilirlikte farklılığı ve farklılığın erkek öğrenciler ($\mu_{\text{gelecek kaygısı}}=3,221$ ve $\mu_{\text{motivasyon}}=3,192$) lehine olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 1: Medeni durum değişkenine göre farklılık olup olmadığı

Değişkenler		Ortalama	Standart Sapma	t	df	p
Yaşam Doyumu	Evli	2,922	1,007	-3,918	2989	0,000
	Bekâr	3,193	0,989	-3,859	257,753	0,000
Gelecek Kaygısı	Evli	2,990	0,842	-3,437	2989	0,001
	Bekâr	3,189	0,830	-3,394	257,958	0,001
Motivasyon	Evli	2,951	0,758	-3,954	2989	0,000
	Bekâr	3,149	0,715	-3,764	254,907	0,000

Yapılan analizler sonrası medeni durum değişkenine göre yaşam doyumu, gelecek kaygısı ve motivasyon arasında %95 güvenilirlikte anlamlı bir farklılık olduğu ve farklılığın bekar öğrenciler (μ yaşam doyumu=3,193, μ gelecek kaygısı=3,189 ve μ motivasyon=3,149) lehine olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 1: Yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığı testi

	Değişkenler	df	Ortalama Kare	f	p
Yaşam Doyumu	Gruplar arası	3	12,480	12,795	0,000
	Grup içi	2986	0,975		
Gelecek Kaygısı	Gruplar arası	3	6,164	8,965	0,000
	Grup içi	2986	0,688		
Motivasyon	Gruplar arası	3	6,130	11,926	0,000
	Grup içi	2986	0,514		

Yaş değişkenine göre %95 güvenilirlikte yaşam doyumu açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre yaş grupları arasında bir farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında öğrencilerden yaşı 31 ve üzeri olanların en düşük yaşam doyumu puanına sahip oldukları, 17-20 yaş grubunun ise en yüksek yaşam doyumu puanına sahip oldukları söylenebilir.

Yaş değişkenine göre %95 güvenilirlikte gelecek kaygısı açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre sadece 17-20 yaş ile 21-25 yaş grubu arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında öğrencilerden yaşı 31 ve üzeri olanların en düşük gelecek kaygısı puanına sahip oldukları, 17-20 ve 21-25 yaş gruplarının ise en yüksek gelecek kaygısı puanına sahip oldukları söylenebilir.

Yaş değişkenine göre %95 güvenilirlikte motivasyon açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre sadece 17-20 yaş ile 21-25 yaş grubu arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında öğrencilerden yaşı 31 ve üzeri olanların en düşük motivasyon puanına sahip oldukları, 17-20 ve 21-25 yaş gruplarının ise en yüksek motivasyon puanına sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 1: Gelir durumu değişkenine göre farklılık olup olmadığı

	Değişkenler	df	Ortalama Kare	f	p
Yaşam Doyumu	Gruplar arası	4	19,957	20,762	0,000
	Grup içi	2986	0,961		
Gelecek Kaygısı	Gruplar arası	4	12,104	17,857	0,000
	Grup içi	2986	0,678		

	Değişkenler	df	Ortalama Kare	f	p
Motivasyon	Gruplar arası	4	7,140	13,976	0,000
	Grup içi	2986	0,511		

Gelir değişkenine göre %95 güvenirlkte yaşam doyumu açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre sadece 500-1000 TL geliri olanlar ile 2501-3000 TL geliri olanlar arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında öğrencilerden geliri 3001 TL ve üzeri olanların en düşük yaşam doyumu puanına sahip oldukları, geliri 500-1000 TL ve 2501-3000 TL olanların ise en yüksek yaşam doyumu puanına sahip oldukları söylenebilir.

Gelir değişkenine göre %95 güvenirlkte gelecek kaygısı açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre sadece 500-1000 TL geliri olanlar ile 2501-3000 TL geliri olanlar arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında öğrencilerden geliri 3001 TL ve üzeri olanların en düşük gelecek kaygısı puanına sahip oldukları, geliri 500-1000 TL ve 2501-3000 TL olanların ise en yüksek gelecek kaygısı puanına sahip oldukları söylenebilir.

Gelir değişkenine göre %95 güvenirlkte motivasyon açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre 500-1000 TL geliri olanlar ile 2001-2500TL ve 2501-3000 TL geliri olanlar arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında öğrencilerden geliri 3001 TL ve üzeri olanların en düşük motivasyon puanına sahip oldukları, geliri 500-1000 TL, 2001-2500 TL ve 2501-3000 TL olanların ise en yüksek motivasyon puanına sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 1: Sınıf değişkenine göre farklılık olup olmadığı

	Değişkenler	df	Ortalama Kare	f	p
Yaşam Doymumu	Gruplar arası	4	30,410	32,103	0,000
	Grup içi	2986	0,947		
Gelecek Kaygısı	Gruplar arası	4	17,725	26,444	0,000
	Grup içi	2986	0,670		
Motivasyon	Gruplar arası	4	7,252	14,200	0,000
	Grup içi	2986	0,511		

Sınıf değişkenine göre %95 güvenirlkte yaşam doyumu açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre 1, 2, 4'üncü sınıflar arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında diğer sınıf grubuna giren öğrencilerin en düşük yaşam doyumu puanına sahip oldukları, 1, 2 ve 4'üncü sınıf öğrencilerin ise en yüksek yaşam doyumu puanına sahip oldukları söylenebilir.

Sınıf değişkenine göre %95 güvenirlkte gelecek kaygısı açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre 1, 2 ve 4'üncü sınıflar arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında diğer sınıf grubuna giren öğrenciler en düşük gelecek kaygısı puanına sahip oldukları, 1, 2 ve 4'üncü sınıf öğrencilerin ise en yüksek gelecek kaygısı puanına sahip oldukları söylenebilir.

Sınıf değişkenine göre %95 güvenirlkte motivasyon açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre 1, 2, 3 ve 4'üncü sınıflar arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında diğer sınıf grubuna giren öğrencilerin en düşük motivasyon puanına sahip oldukları, 1, 2, 3 ve 4'üncü sınıf öğrencilerin ise en yüksek motivasyon puanına sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 1: Fakülte değişkenine göre farklılık olup olmadığı

	Değişkenler	df	Ortalama Kare	f	p
Yaşam Doyumu	Gruplar arası	13	18,101	19,848	0,000
	Grup içi	2977	0,912		
Gelecek Kaygısı	Gruplar arası	13	10,296	15,812	0,000
	Grup içi	2977	0,651		
Motivasyon	Gruplar arası	13	5,166	10,343	0,000
	Grup içi	2977	0,499		

Fakülte değişkenine göre %95 güvenirlkte yaşam doyumu açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre sadece hukuk fakültesi ile ilahiyat fakültesi arasında bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin en düşük yaşam doyumu puanına sahip oldukları, Hukuk fakültesi öğrencilerinin ise en yüksek yaşam doyumu puanına sahip oldukları söylenebilir.

Fakülte değişkenine göre %95 güvenirlkte gelecek kaygısı açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre sadece hukuk fakültesi ile ilahiyat fakültesi arasında bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin en düşük gelecek kaygısı puanına sahip oldukları, Hukuk fakültesi öğrencilerinin ise en yüksek gelecek kaygısı puanına sahip oldukları söylenebilir.

Fakülte değişkenine göre %95 güvenirlkte motivasyon açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın kimin lehine olduğu Post Hoc LSD testine tabi tutularak kontrol edilmiştir. Bu sonuca göre sadece hukuk fakültesi ile ilahiyat fakültesi arasında bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında İlahiyat fakültesi öğrencilerinin en düşük motivasyon puanına sahip oldukları, Hukuk fakültesi öğrencilerinin ise en yüksek motivasyon puanına sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 1: Yaşam doyumu, gelecek kaygısı ve motivasyon arasındaki ilişki analizleri

	Yaşam Doyumu	Gelecek Kaygısı	Motivasyon	
Yaşam Doyumu	Pearson Correlation	1		
	Sig. (2-tailed)			
Gelecek Kaygısı	Pearson Correlation	0,930**	1	
	Sig. (2-tailed)	0,000		
Motivasyon	Pearson Correlation	0,773**	0,907**	1
	Sig. (2-tailed)	0,000	0,000	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 8'de görüldüğü üzere yaşam doyumu ile gelecek kaygısı ($r=0.930$, $p<001$) ve motivasyon ($r=0.773$, $p<001$) arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Yine aynı analiz sonucunda gelecek kaygısı ile motivasyon ($r=0.907$, $p<001$) arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre yaşam doyumu ve gelecek kaygısı arttıkça motivasyon düzeyinin de artacağı söylenebilir.

Yaşam doyumu, gelecek kaygısı ve motivasyon değişkenleri arasındaki neden sonuç ilişkisini ortaya koyabilmek için regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucu Tablo 9'da görülmektedir.

Tablo 1: Yaşam doyumu, gelecek kaygısı ve motivasyon arasındaki etki analizleri

Bağımlı Değişken	R	R2	Bağımsız Değişken	B	ß	t	p
Motivasyon	0.927 a	0.859	Yaşam Doyumu	-0,379	-0,522	-27,879	0,000
			Gelecek Kaygısı	1,206	1,392	74,324	0,000

a. Tahmin Değişkenleri: (Sabit), Yaşam Doyumu, Gelecek Kaygısı
Bağımlı Değişken: Motivasyon

Tablo 9'da görüldüğü üzere bağımlı değişken (Motivasyon)'deki varyansın %86'sı bağımsız değişkenler (Yaşam Doyumu ve Gelecek Kaygısı) tarafından açıklanmaktadır. Yani motivasyon %86 oranında yaşam doyumu ve gelecek kaygısına bağlıdır denilebilir. Regrasyon analizinin ayrıntıları ve değişkenlerin modelin açıklayıcı gücüne olan katkıları (β değeri) Tablo 9' da görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonucunda;

- Erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla gelecek kaygısı çektiği ancak motivasyon düzeylerinin ise kız öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Bekar öğrencilerin evli öğrencilere göre yaşam doyumunun, gelecek kaygısının ve motivasyonlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.
- Yaşı küçük olan öğrencilerin diğer yaş gruplarına göre yaşam doyumlarının, gelecek kaygılarının ve motivasyonlarının daha fazla olduğu görülmüştür.

- Gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin diğer öğrencilere göre yaşam doyumlarının, gelecek kaygılarının ve motivasyonlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.
- 1, 2 ve 4'üncü sınıf öğrencilerin yaşam doyumlarının ve gelecek kaygılarının 3 ve diğer sınıf öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Aynı analiz sonucuna göre 1,2,3 ve 4'üncü sınıf öğrencilerin motivasyonlarının diğer sınıf öğrencilerine göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.
- Öğrencilerin kayıtlı olduğu fakültelere göre yapılan analiz sonucunda Hukuk fakültesi öğrencilerinin yaşam doyumu, gelecek kaygısı ve motivasyonları daha yüksek düzeyde bulunmuştur.
- Yaşam doyumu ve gelecek kaygısının öğrencilerin motivasyonları üzerinde yüksek düzeyde ve pozitif yönde bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre yaşam doyumu ve gelecek kaygısı yüksek olan öğrencilerin motivasyon düzeyleri de yüksektir denilebilir.
- Yapılan nedensellik analizi sonucuna göre motivasyon %86 oranında yaşam doyumuna ve gelecek kaygısına bağlı olduğu tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, A. (2015). Yeni Ürün Geliştirme Perspektifinde Empati Becerisi, Motivasyon ve Performans. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 13(25), 357-387.
- Akgündüz, Y. (2013). Konaklama İşletmelerinde İş Doyumu, Yaşam Doyumu Ve Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkinin Analizi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 180-204.
- Çivitci, A. (2012). Üniversite Öğrencilerinde Genel Yaşam Doyumu Ve Psikolojik İhtiyaçlar Arasındaki İlişkiler. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 321-336.
- Diener, E. ve Seligman, M. E. P. (2002). Very Happy People. *Psychological science*, 13(1), 81-84.
- Doğan, T. (2006). Üniversite Öğrencilerinin İyilik Halinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(30), 120-129.
- Karaköse, T. ve Kocabaş, İ. (2006). Özel Ve Devlet Okullarında Öğretmenlerin Beklentilerinin İş Doyumu Ve Motivasyon Üzerine Etkileri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 2(1), 3-14.
- Keser, A. (2005). Çalışma Yaşamı ile Yaşam Doyumuna İlişkisine Teorik Bakış. *İktisat Fakültesi Mecmuası*, 55(1), 897-913.
- Kurt, G. (2007). Redit Analizi Ve Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygılarının İncelenmesi Üzerine Bir Uygulama. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 193-206.
- Şimşek, E. ve Aktaş, H. (2014). Örgütsel Sessizlik ile Kişilik ve Yaşam Doyumu Etkileşimi: Kamu Sektöründe Bir Araştırma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 121-136.

*Yaşam Doyumu, Kaygı ve Motivasyon İlişkisi İle İlgili Üniversite Gençliğine Yönelik Bir Araştırma:
Dicle Üniversitesi Örneği*

- Tuncer, M. (2011). Yükseköğretim Gençliğinin Gelecek Beklentileri Üzerine Bir Araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 6(2), 933–946.
- Tuzgöl Dost, M. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyumunun Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(22), 132–143.
- Tümkaya, S. ve Çelik, M. (2011). Lise Öğrencilerinde Boyun Eğici Davranışlar, Otomatik Düşünceler, Umutsuzluk Ve Yaşam Doyumunun İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 77–94.
- Yeniçeri, N., Mevsim, V., Özçakar, N., Özan, S., Dilek, G. ve Başak, O. (2007). Tıp Eğitimi Son Sınıf Öğrencilerinin Gelecek Meslek Yaşamları İle İlgili Yaşadıkları Anksiyete İle Sürekli Anksiyetelerinin Karşılaştırılması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 21(1), 19–24.